

علت کم‌رنگ شدن آرامستان‌های محلی شیراز چیست؟

علت اینکه شهرداری قصد دارد آرامستان‌های محلی شیراز را کم‌رنگ و غیرفعال کند به دلیل مسائل بهداشتی است.

به گزارش ایسکانیوز روزنامه خبرجنوب نوشت: آرامستان‌های زیادی در کلانشهر شیراز به روی اموات آغوش گشوده اند؛ از دارالسلام ۱۲۰۰ ساله گرفته تا همین بهشت احمدی یکی دو ساله.

چند سالی می‌شود دارالرحمه از نفس افتاده و برای به آغوش گرفتن اجساد آدمیان، آخرین زورش را می‌زند. با تکمیل ظرفیت این آرامستان، بهشت احمدی پس از ۱۲ سال از گیر و دارِ ساخت و ساز رهایی یافت و چشم به روی اموات گشود و عملاً دارالرحمه به ایستگاه آخر نزدیک شد. البته هنوز هم این آرامستان غیرفعال نشده و تا مهیا شدن سردخانه بهشت احمدی، کسانی که از قبل قبر خریده اند می‌توانند پس از مرگ در این قبرستان به خاک سپرده شوند. مردم اما بدلیل بُعد مسافت هنوز هم برای خاکسپاری در بهشت احمدی، سرسختی می‌کنند و ترجیح میدهند امواتشان در معابر دارالرحمه یا دیگر آرامستان‌های محلی به خاک سپرده شود. بهشت احمدی با پیمودن مسیر پرفراز و نشیب ساخت و ساز و رعایت بسیاری از استانداردها، مجهزترین آرامستان کشور است و از لحاظ بُعد مسافت در مقایسه با آرامستان‌های دیگر کلانشهرهای کشور، نزدیک‌ترین آرامستان به شهر می‌باشد.

به طور کلی آرامستان بعنوان یکی از مهمترین عناصر فضای شهری در مباحث مدیریت شهری مورد توجه است. این کاربری شهری آنقدر مورد اهمیت است که به گفته علیرضا چراغی، رییس سازمان مدیریت آرامستانهای شهرداری شیراز شاید هر انسانی در طول زندگی به ندرت به سینما یا فرهنگسرا برود، حتی بعضی‌ها ممکن است به مدرسه هم نروند اما آرامستان تنها جایی است که هر فرد در طول چرخه زندگی، ناگزیر با آن سر و کار دارد. چراغی در گفتگو با خبر جنوب با اشاره به اهمیت مکان یابی آرامستان‌ها، وضعیت آرامستان‌های شیراز را شرح داده است که در ادامه می‌خوانید.

در شهر شیراز چند آرامستان محلی وجود دارد؟

اکنون علاوه بر آرامستان بهشت احمدی و دارالرحمه، ۲۶ آرامستان محلی، ۴ آرامستان اقلیت‌های مذهبی و ۶ آرامستان متروکه در شیراز وجود دارد.

در گذشته آرامستان‌های شیراز به چه شکل اداره می‌شد؟

آرامستان یکی از مهم‌ترین کاربری‌هایی است که در طرح تفصیلی وجود دارد و در هر شهر باید مد نظر قرار گیرد. در سالهای گذشته آرامستان‌ها به صورت هیئت‌امنا اداره می‌شد و هنوز هم در بسیاری از روستاها به همین شکل اداره می‌گردد.

دارالرحمه شیراز در چه سالی ساخته شد؟

آرامستان دارالسلام تا سال ۱۳۵۰ فعال بود و کفن و دفن در آن انجام می‌شد. در همان سال شخصی به نام یوسف ناجی با بررسی وضعیت دارالسلام و تکمیل ظرفیت آن به این فکر افتاد که شیراز به آرامستانی جدید احتیاج دارد و برای همین دارالرحمه را با مساحت ۵۳ هکتار از خرده مالکان خریداری کرد و این مجموعه تشکیل و به شکل هیئت‌امنایی اداره شد. به تدریج روستاهایی مثل قصرقمشه،

دوکوهک، بزین، حسین آباد، قصردشت و ... هم به شیراز الحاق گردید و در هر روستا آرامستان های محلی بنا شد.

ساخت مجموعه بهشت احمدی چطور کلید خورد؟

حداقل فاصله استاندارد بهداشت برای دفن میت، ۱۳ متر و حداقل عمق استاندارد ۴ متر با آبهای سطحی است. با بارندگی سال ۷۱، فاصله آب با جنازه ها به کمتر از نیم متر رسیده بود و عملا این موضوع باعث آلوده شدن آب های زیرزمینی در آن منطقه می شد. همان سال مسئولین شهر شیراز به این فکر افتادند که در طرح تفصیلی، محلی برای ساخت آرامستان جدید شهر شیراز در نظر گرفته شود. در پی آن محلی در منطقه دریمه در ۱۳ کیلومتری شهر شیراز که حائز چند ویژگی مهم بود انتخاب شد. نوع خاک، وسعت، عمق آبهای سطحی و فاصله استاندارد با شهر جزو خصوصیات برجسته این محل بود.

شهر مشهد دو آرامستان دارد که هر کدام ۱۸ کیلومتر با شهر فاصله دارند. بهشت زهرا ۲۰ کیلومتر با تهران و آرامستان اصفهان نیز حدود ۱۹ کیلومتر با شهر فاصله دارد. بنابراین آرامستان بهشت احمدی شیراز با ۱۳ کیلومتر فاصله علاوه بر اینکه استاندارد را رعایت کرده است، جزو نزدیک ترین آرامستان های کشور به شهر است. عمق آبهای سطحی در این محل ۳۶۵ متر، نوع خاک، آهکی و وسعت زمین نیز ۴۶۶ هکتار می باشد. ما به دنبال زمینی بودیم که جزو منابع ملی باشد. اگر این زمین جزو مستثنیات بود شهرداری باید مبلغ زیادی پرداخت می کرد. در سال ۷۳ صورت جلسه واگذاری زمین نوشته شد و مدیران قبل این کار را پایه گذاری کردند اما چون از طرف اهالی، دامداران، متصرفان و آنها که ادعای مالکیت داشتند ممانعت هایی ایجاد شد کار به درازا کشید و عملا در سال ۸۳ اقدامات ابنیه و تاسیسات آغاز گردید؛ البته هنوز مراحل واگذاری نهایی زمین در دست اقدام است.

آرامستان های محلی چه ایراداتی دارند؟ چرا شهرداری به دنبال غیرفعال کردن آنهاست؟

علت اینکه شهرداری قصد دارد آرامستان های محلی را کم رنگ و غیرفعال کند به دلیل مسائل بهداشتی است. ایرادات آرامستان های محلی زیاد است. هیئت امنای آرامستان های محلی به مسائل قانونی واقف نیستند و نظارت کامل بر آرامستان های محلی وجود ندارد. ممکن است گاهی مرگ های غیرطبیعی اتفاق بیفتد و با ریش سفیدی و پادرمیانی بزرگترهای آن مناطق، پروسه قانونی طی نشود. وجود حیوانات، فاصله اندک این آرامستان ها تا محل سکونت و حتی احتمال رانش زمین و زلزله بر این ضعف ها افزوده است. با یک رانش زمین ممکن است اجساد میت ها از دل خاک آرامستان های محلی بیرون آمده و بوی تعفن و مشکلات زیست محیطی، مردم را تهدید نماید. اگر اصرار شهرداری به تمرکز آرامستان های محلی است بدلیل پیشگیری از مسائل این چنینی است. اکنون ۵۰ میلیارد تومان بابت آرامستان بهشت احمدی هزینه شده اما کفن و دفن در آن بصورت رایگان انجام می شود.

دارالرحمه هنوز ظرفیت دفن میت دارد؟

هنوز ظرفیت اندکی وجود دارد. طبق بخشنامه، شستشو و تغسیل اموات در دارالرحمه انجام و برای دفن به بهشت احمدی برده می شود. به جز آنها که از قبل قبر خریده اند مابقی جنازه ها به بهشت احمدی انتقال می یابد؛ البته تا زمانی که کار مجموعه سردخانه به طور جدی در بهشت احمدی به اتمام نرسد نمی توان دارالرحمه را غیرفعال کرد. سردخانه بهشت احمدی، بزرگترین سردخانه کشور با مساحت ۶۲۰ متر است که ۱۸۰ متر از بهشت زهرا بزرگتر می باشد.

طراحی اولیه این سردخانه بر اساس یک سالن بود که اکنون به ۶ سالن تغییر یافته است. ۴ سالن به صورت یومیه و ۲ سالن نیز به صورت سالن بحران در نظر گرفته شده است. با راه اندازی این سردخانه که تاکنون حدود دو میلیارد تومان هزینه در بر داشته، مشکل نگهداری میت حل خواهد شد و غسل و غساله هایی که در دارالرحمه مشغول به کار هستند نیز با همان حقوق و مزایا در بهشت احمدی به کار گرفته می شوند.

فروش قبر و هزینه کفن و دفن چقدر است؟

نرخ کفن و دفن در دارالرحمه مشخص است اما گاهی برخی که قبلاً قبر خانوادگی خریده اند با هزینه های گزاف آن را می فروشند و دارالرحمه هم نمی تواند خیلی در این کار مداخله کند. علت گرانی قبور دارالرحمه این است که در آنجا قطعه زمین خریداری می شود نه خود قبر. در مجموعه بهشت احمدی قبر به این صورت فروخته نمی شود بلکه امتیاز واگذاری به افراد درجه یک نسبی، قابل انتقال است. اکنون بیش از ۱۴ هزار قبر در بهشت احمدی وجود دارد. هنگام پیش فروش قبر، قطعه زمین فروخته نمی شود بلکه امتیاز قبر واگذار می گردد. مزیتش هم این است که شخص

نمی تواند به راحتی آن را واگذار کند، بلکه فقط می تواند آن را به فامیل نزدیک با شرایط خاص واگذار نماید. طبق مصوبه شورای شهر هر قبر در بهشت احمدی باید ۲۵۰ هزار تومان به فروش برسد. با وجود اینکه سازمان آرامستان های شیراز بابت هر قطعه قبر یک میلیون تومان هزینه

می کند اما فعلاً تمام خدمات کفن و دفن در بهشت احمدی تا زمان راه اندازی سردخانه مرکزی به صورت رایگان انجام می شود.

راه های دسترسی به بهشت احمدی تسهیل شده است؟

بله، راه های دسترسی به این آرامستان تسهیل شده است. با فعال شدن پروژه تقاطع غیرهمسطح اتصال مسیر خرامه به شیراز - اصفهان، مسیر دسترسی مردم تسهیل خواهد شد. این پروژه قسمت غرب و شمال غرب شیراز را به طور کامل به این محل اتصال می دهد.

وضعیت بهسازی دارالسلام به کجا رسید؟

دارالسلام جزو پروژه های چند مدیریتی است. سال ۹۲ مسئولین شهر شیراز به این نتیجه رسیدند که باید در خصوص این آرامستان، اقداماتی انجام شود. در جلسه ای مقرر شد اداره اوقاف، شهرداری و میراث فرهنگی هر کدام یک سوم هزینه های مربوط به این پروژه را متقبل شوند. یک ماه بعد در جلسه ای دیگر اداره میراث اعلام کرد که فقط نظارت بر کتیبه ها و سنگ نوشته های تاریخی و اوقاف نیز اظهار نظر روی برخی بقاع متبرکه را انجام دهد و در نهایت شهرداری به شرط بهره برداری با بودجه خود، کار را آغاز کند. تاکنون از ۷ هکتار حدود ۸۰۰۰ متر مربع فضای دارالسلام بهسازی و تثبیت شده است. پس از ۱۸ جلسه با میراث فرهنگی، طرحی به ما ارائه شد و کار را بر اساس آن آغاز کردیم.

دارالسلام قدیمی ترین قبرستان کشور است و عقبه تاریخی محکمی دارد. بقاع متبرکه بسیاری در این آرامستان وجود دارد که از لحاظ تاریخی بسیار ارزشمند است. نمی توان این قبرستان را به حال خود رها کرد تا مخروبه شود. برخی معتقدند دارالسلام، شناسنامه شهر شیراز است و بسیاری از بزرگان شهر در این آرامستان به خاک رفته اند.

اما زمانی شهرداری می تواند ورود کند که ملک، متعلق به خودش باشد تا بتواند بعدها از آن بهره برداری نماید. اگر این مسئله تعیین تکلیف شود، شهرداری به صورت جدی تر این مسئله را دنبال خواهد کرد اما اکنون

در خوف و رجاست.

البته در نظر داریم با نظارت اداره کل بازرسی کشور طی تنظیم صورت جلسه ای با حضور اداره اوقاف، شهرداری و میراث، مجموعه دارالسلام به نام شهرداری انتقال یابد تا شهرداری بتواند به عنوان بهره بردار پروژه باشد. دارالسلام ظرفیت این را دارد که به آرامستان موزه تبدیل شود. با توجه به اینکه این آرامستان، عقبه تاریخی و مذهبی دارد می تواند توریست های فراوانی به خود جذب کند.

چه ویژگی هایی آرامستان احمدی را از دیگر آرامستان های کشور متمایز کرده است؟

بهشت احمدی با توجه به وسعت قابل توجه خود می تواند تا ۲۰۰ سال جوابگوی شهر شیراز باشد. پس از ۳۳ سال اگر آثار میت وجود نداشته باشد قابلیت دفن مجدد وجود دارد، بنابراین می توان گفت بهشت احمدی یک آرامستان مادام العمر برای شهر شیراز است. در دهه

۵۰ هنگام تعطیلی دارالسلام مردم در مورد افتتاح دارالرحمه و انتقال اموات به دارالرحمه تردید داشتند. اکنون نیز چنین وضعیتی بوجود آمده و مردم از انتقال اموات به بهشت احمدی ابراز نارضایتی می کنند. اما بهشت احمدی با ۴۶۶ هکتار پس از بهشت زهرا بزرگترین آرامستان کشور است و با در نظر گرفتن سالن های انتظار میت، خدمات ثبتی، پزشک قانونی و ... شرایط برای بازماندگان تسهیل شده است. با توجه به بُعد مسافت، امکانات دیگری مثل رستوران و بیرون بر، خدمات پمپ بنزین، تعمیرات خودرو و ... نیز در این آرامستان پیش بینی گردیده است.

۹۰۱/۹۰۰